

[Alfred Jensen.]

Det forekommer os, at man i en tid, hvor der tales så meget om forståelsen for de arbejdsløse, også burde vise den, der enten på grund af alder eller på grund af dårligt helbred bliver slået så meget ud, at han må henvende sig til det offentlige for at få et supplement, så han kan klare dagen og vejen, så megen forståelse, at man tog hensyn til det i en lovgivning af denne art. Det forekommer os, at man ikke over for de medborgere, der kommer ud for en sådan skæbne, skal føje den tort til, at man sætter et anden klasses stempel på dem derved, at de ikke har mulighed for at deltage i valg. Og det drejer sig jo ikke alene om kommunevalg; vi tænker også på folketingsvalgene, idet denne ændring jo ikke alene har relation til kommunevalgene, men også til folketingsvalgene.

Jeg skal anbefale, at man vedtager dette lille ændringsforslag.

Socialministeren (Bomholt): Jeg ser med sympati på tanken om at slette hele § 307 — det har jeg før givet udtryk for — og ikke mindst på tanken om at fjerne § 307, stk. 2, nr. 5. Jeg kan i så henseende henvise til det lovforslag, som den socialdemokratiske regering fremsatte i 1953-54. Motiveringen er ligetil. Endnu i grundloven af 1915 var der opretholdt en bestemmelse om, at offentlig hjælp i visse tilfælde skulle medføre tab af valgret. Denne bestemmelse er strøget i grundloven af 1953; i henhold til grundlovens § 29 er lovgivningsmagten stillet frit. Folketingsvalgloven er rettet i overensstemmelse med grundlovsændringens motivering. Selv den strengeste straf kan ikke længere medføre valgretsfortabelse. Den kommunale valglov er for få minutter siden blevet ændret på tilsvarende måde, og det er her efter kun de fattigste — nogle vil sige de forsømmeligste — der står tilbage som følge af den omtalte paragraf i forsorgsloven. Disse bestemmelser må falde engang. Det er klart. Der må dog først skabes en større parlamentarisk tilslutning til det, end der er for tiden. I dag fjerner vi i virkeligheden de sidste afgørende bestemmelser, og jeg ville tro, at resten af paragraffen dermed reelt synker sammen.

Mit personlige synspunkt over for forholdet er dette, at set med mine øjne er det

en hårdere straf at tage den demokratiske medbestemmelsesret fra et menneske, end det er at idømme det bøde eller hæfte. Det er den demokratiske medbestemmelsesret, der er selve grundlaget for et menneskes selvrespekt. I gamle dage straffede man et menneske ved at stille det uden for samfundet; man betragtede det som en paria. I vore dage er man klar over, at den pædagogiske opgave, der tilstræber genrejsning, er vanskelig for ikke at sige umulig at løse under sådanne forudsætninger. Hvis man først har taget den elementære menneskeret fra et menneske, er der ikke meget mere tilbage, men — og her kommer det afgørende — vore kommuners administratorer handler netop ud fra disse synspunkter, og allerede i dag er § 307, stk. 2, nr. 5, faktisk uden betydning. Jeg har efter lovforslagets første behandling her i tinget og inden ændringsforslagets fremsættelse undersøgt forholdene, og det viser sig da, at de love, vi har gennemført siden krigens slutning for at markere særlige begivenheder — i 1945, 1947, 1949, 1953 og i 1955 — har ført med sig, at trangstilfældene i henhold til § 307, stk. 2, nr. 5, vanskeligt har kunnet opnå den vedvarende karakter, som er forudsat i den omhandlede bestemmelse. Hver gang har vi stort set slået en streg over oppebåret hjælp og har påbegyndt en ny periode, og i de 10 år, 1945-55, har bestemmelsen praktisk talt været ude af kraft — den kunne simpelt hen ikke nå at træde i virksomhed.

Jeg har spurgt en række kommuner, hvorledes den pågældende regel, som omtales i ændringsforslaget, administreres, og det viser sig, at f. eks. Horsens kommune ikke har et eneste menneske, der falder ind under bestemmelsen, ikke ét menneske, der er sat udenfor i kraft af denne bestemmelse; landkommunerne ikke heller — jeg har f. eks. spurgt Vissenbjerg kommune. Århus kommune afstår helt fra at anvende bestemmelsen på grund af det dermed forbundne administrative besvær; det udtales endvidere, at kommunen som konsekvens af de gentagne eftergivelseslove har forventet en revision af bestemmelsen.

Man kan formentlig efter det, der foreligger oplyst for ministeriet, gå ud fra, at den omhandlede bestemmelse også i andre kommuner kun finder anvendelse i meget ringe udstrækning, idet dispensationsadgan-